

Nr 375.

Av herr **Anderson** i Knapasjö, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 231, med förslag till lag om förbud mot plockning av lingon före viss dag.

Kungl. Maj:ts proposition nr 231 innehåller förslag till lag om förbud mot plockning av lingon före viss dag. Propositionen och lagförslaget i fråga har framkommit på grund av riksdagens skrivelse i ärendet 1917.

Då de vid samma års riksdag väckta motionerna om förbud mot lingonplockning före viss dag behandlades i andra kammaren, höjdes varnande röster mot antagande av lagbestämmelser, vilka så nära beröra flertalet av vår landsbefolkning, men som äro av den beskaffenhet, att de icke kunna vare sig efterlevas eller kontrolleras. Då riksdagen det oaktat beslöt en skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan om utredning om och i vad mån bestämmelser kunde utfärdas i berörda syfte, har denna riksdagsskrivelse varit utställd till de lokala myndigheternas hörande i landsorten. Ur de på grund härav inkomna yttranden kan utläsas en villrådighet om hur ett dylikt lagförslag skall formuleras för att fylla sitt ändamål.

Och det är helt naturligt. I ett så vidsträckt land som vårt, med så olika klimatiska förhållanden, vore det otänkbart att kunna utfärda lika, hela landet omfattande bestämmelser. Så har ju icke heller varit meningen. Men icke ens på de mest inskränkta områden skall denna »förbudslag» komma att i det praktiska livet kunna tillämpas utan onödigt intrång i den enskildes privata liv. De uttalanden, som framkommit från bland andra Kungl. Maj:ts befallningshavande i Älvsborgs län och samma läns södra hushållningssällskaps förvaltningsutskott, utgöra en fullt korrekt verklighetsskildring ur levande livet om lagens verkningar. Med instämmande i detta uttalande, synes det mig, som om

riksdagen borde ställa sig betänksam mot experiment med lagbestämmelser, om vilka med tämligen stor visshet kan förutsägas, att de icke kunna upprätthållas.

Det närvarande onormala tidsläget har gjort, att en mängd lagbestämmelser måst tillgripas, vilka i ena eller andra avseendet kringskära den enskildes handlingsfrihet. Dessa äro dock i regel av tillfällig natur, och meningen lär väl vara att dylika tvångsbestämmelser mot den enskildes handlings- och rörelsefrihet skola försvinna, i mån som samhället återfår sin normala prägel. Intill dess måste och böra de tolereras såsom samhällsgagnande nödvändighetsåtgärder. Den lag, som här föreslås i anledning av den utredning riksdagen förra året begärt, är icke av dylik tillfällig natur eller beroende av kristiden och dess verkningar. Tvärtom skulle den bliva ett för framtiden bestående hinder för den enskilde att under den för honom lämpligaste tidpunkt tillvarataga det »skogens röda guld», som kanske växer tätt invid hans egna dörrar. Ifall nämligen hushållningssällskap och landsting finna för gott att göra framställning om lagens tillämpning för hela eller viss del av dess område.

Den som känner och har erfarit den fattige och strävsamme jordbrukarens liv där borta i torftig skogsbygd, förstår så innerligt väl de känslor som komma att bemäktiga sig honom, då han av lagens väktare blir åtalad därför att han för sig och de sinas behov, på sin ärvda, förvärvda eller arrenderade lilla jordlott tillgodogjort sig näring, som från barndomen utgjort hans bästa och mången gång enda »sovel» till potatisen, intilless ny brödsädesskörd hinner inbärgas. En maträtt, mer nödvändig för honom att nu få använda, då intet annat kan anskaffas, än under normala tider. Tror man verkligen att han kan förstå den lagstiftning, som säger, att Kungl. Maj:ts befallningshavande har att bestämma den dag, då han äger frihet att inhösta sin lingonskörd. På den glänta i skogen, där solen mera fritt sprider sitt sken, inbärgar han bärskörden tidigt nog. Den skulle annars falla av, multna och förstöras, innan mognaden blir fullständig där inne i skogens djupa gömmor, dit solen blott sparsamt sänder sina strålar. Och skulle nattfrosten, som ofta nog händer, inträffa tidigt och förstöra de senmogna lingonen, så har han åtminstone räddat den förstmogna skörden.

Endast med varsam hand bör lagstiftningen ingripa i den enskildes liv och blott då det gäller samhälleliga spörsmål. Som sådana måste alla de lagstiftningsåtgärder anses, vilka måst tillgripas på grund av kristiden. Det samhälleliga intresse, man velat tillgodose genom denna lag, kommer att bli illusoriskt. Skall det komma att ligga i myndigheternas hand att reglera bärplockningstiden, inträffar lika ofta att lin-

gonen få ruttna bort eller förfrysas under väntan på tillstånd till plockning av den mogna frukten, som att de nu plockas omogna. Att så kommer att ske är en naturnödvändighet, och påståendet utgör ej något klander vare sig mot Kungl. Maj:ts befallningshavande eller hushållningssällskapens förvaltningsutskott, då ingen av dessa myndigheter råder över väderleksförhållanden under inhöstningstider.

Detta i de fall då lagbestämmelsen tilläventyrs skulle komma att respekteras. Så sker knappast i de flesta fall då lag stiftas, som icke äger genklang i det allmänna folkmedvetandet. Den moraliska förpliktelsen till samhällslagarnas efterlevnad, som bör finnas hos ett folk, stärkes sannerligen icke genom stiftande av lagar, vilka i detta folks medvetande stämplas som onödiga eller rent av inbjudande till lagöverträdelser.

Med stöd av vad jag sålunda anført, vågar jag vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 231.

Stockholm den 12 april 1918.

C. Edor Anderson

i Knapasjö.
